

Az Év európai nagykövetei

Az Év európai nagykövetei olyan jól ismert közéleti személyiségek, akik elkötelezettek A kultúrák közötti párbeszéd európai éve céljai iránt. A nagykövetek támogatásukkal járulnak hozzá az Év sikeréhez.

Abd Al Malik

Abd al Malik kongói származású francia rapper és zeneszerző 1975-ben született Párizsban, de élt Kongóban és Strasbourgban is. A strasbourg-i Marc Bloch Egyetemen klasszika-filológiát tanult. 1999 óta a szúfita nagymester, Sidi Hamza al Qâdiri Boutchichi tanítványa, aki a békés egymás mellett élést hirdeti.

Zenei stílusában rap-, jazz- és slam-elemek keverednek utalásokkal más zeneszerzők műveire. Ihletének egyik forrása vallása, az iszlám szúfita irányzata. 2006-os, Gibraltar című albuma Constantin-díjas lett. A zene mellett irodalommal is foglalkozik: 2004-ben megjelent első könyve, az Allah áldja meg Franciaországot Belgiumban elnyerte a Laurence Tran-díjat.

Charles Aznavour

Charles Aznavour örmény származású francia énekes, zeneszerző és színész 1924-ben született Párizsban, örmény bevándorlók gyermekeként. Kilencévesen lépett fel először; az áttörést az jelentette számára, amikor Edith Piaf felfedezte és magával vitte franciaországi és egyesült államokbeli turnéjára. Charles Aznavour dalaiban főként a szerelemről énekel; musicaleket és ezernél több dalt komponált már. Száznál több lemeze jelent meg, hatvan filmben szerepelt (pl. Lőj a zongoristára!, Ararát). A világ számos nagy koncerttermében fellépett már; a francián kívül angolul, németül, olaszul, oroszul, örményül, portugálul és spanyolul is énekel.

Az 1988-as földrengés óta saját jótékonyági szervezetén keresztül segíti Örményországot. Otthoni népszerűségére jellemző, hogy Jerevánban teret neveztek el róla. 1995 óta Örményország nagykövete és állandó képviselője az UNESCO-ban. 1998-ban a CNN és a Time Online Az évszázad szórakoztató művésze címmel tüntette ki. Aznavour 2006-ban kezdte meg „búcsúturnéját”, amely tervei szerint legalább 2010-ig tart majd.

Paulo Coelho

Paulo Coelho brazil költő és író 1947. augusztus 24-én született Rio de Janeiróban. Először újságíróként dolgozott, és tagja volt egy színjátszó csoportnak is.

1987-ben megtett zarándokútja inspirálta arra, hogy megírja A zarándoklat című könyvét, mely a földi élet során általa tapasztalt különös, emberfeletti dolgokról szól. Az ezt követő időszakban figyelt fel Coelho-ra a sajtó; könyvei bestsellerek lettek. Mára Coelho 100 millió könyvnél is többet adott el több mint 150 országban; műveit 66 nyelvre fordították le. Számos irodalmi díjat nyert, több országban. Nemcsak Brazíliában, de az egész amerikai kontinensen és Európában is nagyra értékelik műveit. A portugál nyelven íródott könyvek közül az övéiből adták el a legtöbbet.

Az Év európai nagykövetei

Paulo Coelho számos intézmény tagja:

A Simon Perez Intézet a Békéért (Shimon Peres Institute for Peace) kuratóriumi tagja

„A kultúrák közötti párbeszédért és a spirituális összeegyeztetésért” felelős UNESCO nagykövet

A Schwab Alapítvány a Társadalomtudatos Vállalkozásokért (Schwab Foundation for Social Entrepreneurship) kuratóriumi tagja

A Brazil Irodalmi Akadémia (Brazilian Academy of Letters) tagja

Az ENSZ békekövete

Jean-Pierre és Luc Dardenne

Jean-Pierre Dardenne (született 1951-ben, Liège, Belgium) és öccse, Luc Dardenne (született 1954-ben), a közvéleményt igen megosztó filmkészítő páros. Legtöbb filmjüket közösen írják és rendezik, valamint ők a producerek is.

A testvérpár a 70-es évek végén kezdett el narratív- és dokumentumfilmek készítésével foglalkozni, de nemzetközi hírnévre csak 1999-ben tettek szert, amikor is Rosetta című filmjükkel elnyerték a Cannes-i Arany Pálma díjat. A rangos elismerést 2005-ben másodszor is elnyerték L'Enfant (A gyermek) című alkotásukkal – e két művön kívül belga film még nem nyert Cannes-ban.

1996 óta készített filmjeik a fivéreket a kortárs belga filmművészet vezető személyiségeivé tették, de világszerte is a legelismertebb alkotók közé tartoznak. Filmjeik középpontjában a fiatalok, a bevándorlók, a munkanélküliek és a hajléktalanok állnak.

Filmjeik közül néhány:

Chant du rossignol (1978)

Je pense à vous (Rád gondolok) (1992)

La promesse (Az ígéret) (1996)

Rosetta (1999)

L'Enfant (A gyermek) (2005)

Dans l'Obscurité (Sötétség) (2007)

Agnieszka Holland

Agnieszka Holland filmes és tévés rendezőként, és forgatókönyvíróként vált ismertté. 1948. november 28-án született Varsóban, jelenleg az egyik legnevesebb lengyel filmkészítő.

Első jelentős filmje az 1978-as Vidéki Színészek (Aktorzy Prowincjonalni). A film egy kis, vidéki színházcsoportról, és a felszín alatt rejtőző bonyolult kapcsolatokról szól, jelképezve az akkori Lengyelország politikai helyzetét.

1981 decemberében Franciaországba emigrált, röviddel a lengyelországi rendkívüli állapot bejelentése előtt. Hollandot 1985-ben a Keserű aratás (Angry harvest) című alkotásáért

Az Év európai nagykövetei

Oscar-díjra jelölték a „legjobb idegen nyelvű film” kategóriában. A film német produkció, és egy zsidó nőről szól, aki a második világháború elől menekül. Munkásságában fordulópontot jelentett 1991-es, Európa, Európa című alkotása. A film Solomon Perel önéletrajzán alapszik; a zsidó kamasz 1938-ban a Kristályéjszakát követően menekült Németországból Lengyelországba. A német film rendkívüli fogadtatásban részesült az Egyesült Államokban: Golden Globe díjat nyert, és Oscar-díjra jelölték a „legjobb adaptált forgatókönyv” kategóriában.

Díjak és kitüntetések

Nemzetközi kritikusok díja, Cannes-i filmfesztivál (1980)

Oscar-díj jelölés (1985)

Golden Globe (Európa, Európa, 1991)

Oscar-díj jelölés az Európa, Európa c. filmért, a „legjobb adaptált forgatókönyv” kategóriában

Néhány további filmje:

Washington Square (1997)

Teljes napfogyatkozás (1995)

A titkos kert (1993)

Culture (dokumentumfilm, 1985)

Sunday Children (Vasárnapi gyerekek, 1977)

Jesus Christ's Sin (Jézus Krisztus bűne 1970)

Jack Martin Händler

Jack Martin Händler 1947-ben született Pozsonyban (Szlovákia). Zenei tanulmányait a pozsonyi és a moszkvai konzervatóriumokban végezte, utóbbiban a híres hegedűművész, David Ojsztrah tanítványa volt.

Tanulmányai befejeztével Händler szólókarrierbe kezdett. Svéd, német, szlovák és magyar zenei formációk karmestereként, számos zenei fesztiválon és turnén való részvétellel szerzett magának hírnevet. A luxemburgi „Solistes Européens Luxembourg” zenekar alapító tagjaként biztosította előmenetelét mint tehetséges karmester és zenei rendező. A zenekart 1989 óta áthatja Händler művészi tehetsége és kohéziós ereje, amivel hozzájárul a magas színvonalú, lendületes és ritmusos zenei előadásokhoz. Eddig több mint 80 CD-t jelentetett meg.

Díjak és kitüntetések:

A Finn Köztársaság Fehér Rózsa Rendje

A Luxemburgi Nagyhercegség Tölgykorona Rendje

Európai Érdemrend

Henning Mankell

Henning Mankell svéd író 1948-ban született Stockholmban; leginkább krimijeiről, gyermekkönyveiről és színdarabjairól ismert. Édesapja bíró, nagyapja zeneszerző volt.

Az Év európai nagykövetei

Mankell húszesztendősen már a stockholmi Rikstheater szerzője és rendezőasszisztense lett, az elkövetkező években számos svéd színháznál dolgozott. 1985-ben alapította meg az Avenida Színházat Maputóban (Mozambik), ahová azóta is szoros szakmai szálak fűzik. Nemrég létrehozott kiadója, a Leopard Förlag fiatal afrikai és svéd tehetségeket támogat.

Adam Michnik

Adam Michnik (született: 1946. október 17-én) Lengyelország legnagyobb napilapjának, a Gazeta Wyborczának a főszerkesztője. Michnik történész, 1976-ban a KOR (Munkásvédelmi Bizottság) egyik alapító tagja volt. 1965 és 1980 között többször letartóztatták, mivel politikai aktivistaként prominens szerepet vállalt a "Szolidaritás" mozgalomban. A kommunista rezsimmel való szembeeségülés miatt összesen hat évet töltött lengyel börtönökben. 1989-ben képviselővé választották Lengyelország első posztkommunista parlamentjében.

Michnik számos könyvet írt, cikkei többek között a Spiegel, a Le Monde, a Libération, az El Pais, a Lettre Internationale, a New York Review of Books, és a Washington Post hasábjain jelentek meg. Ezenkívül Michnik a New York-i New School for Social Research, a University of Minnesota, a University of Michigan és a Connecticut College díszdoktora. Munkájáért, valamint politikai elszántságáért és elkötelezettségéért számos nemzetközi és nemzeti díjjal tüntették ki.

Radu Mihăileanu

Radu Mihăileanu (született: 1958. április 23-án, Bukarestben) román születésű francia filmrendező és forgatókönyvíró. 1980-ban diákként elhagyni kényszerült az akkoriban Nicolae Ceaușescu által vezetett Romániát, és Franciaországba költözött. Filmes tanulmányokat folytatott, és a párizsi Institute des Hautes Études Cinématographiques-on (IDHEC) szerzett diplomát.

Radu Mihaileanu első játékfilmje, az Árulás (Tahir, 1993) révén visszatért szülőföldjére, Romániába, és számos híres filmfesztiválon, például a Montreáli Filmfesztiválon és a Isztambuli Filmfesztiválon kitüntették. Második játékfilmje, az Életvonat (Train de vie, 1998) indította el nemzetközi karrierjét. Ezt a filmet nemcsak számtalan filmfesztiválon vetítették, hanem több díjat is kapott, többek között a Sundance Filmfesztivál legjobb külföldi filmjének járó közönségdíját, a Velencei Filmfesztivál két díját, valamint az olaszországi Donatello és a francia Cosnes sur Loire Filmfesztivál legjobb külföldi filmjének járó díját. Legújabb filmjének, az Élj és boldogulj (Va, vis et deviens, 2005) lelkes fogadtatása biztosította napjaink egyik leghíresebb európai filmrendezőként betöltött szerepét. A film számtalan díjat nyert, köztük a Berliini Filmfesztivál közönségdíját és 2006-ban a legjobb forgatókönyvért járó César-díjat.

Marko Peljhan

Marko Peljhan (1969) színházi és rádiós rendezői szakon tanult a Ljubljana Egyetemen. 1992-ben megalapította a Projekt Atol elnevezésű művészeti szervezetet, mely keretein belül a performansz, a vizuális művészetek, a szituáció és a kommunikáció területén alkot.

Az Év európai nagykövetei

1995-ben létrehozta a PACT SYSTEMS-et, - a Projekt Atol technológiai szervezetét – melynek keretein belül újtárá indította az UCOG-144 elnevezésű projektet, egy internetes, műhold-navigációs városi közösségi portált. Az 1999-ben életre hívott Flight Operations pedig repüléssel és űrrepüléssel kapcsolatos projektek megszervezésével foglalkozik. 1995-ben részt vett a LJUDMILA-Ljubljana Digital Media Lab (Ljubljanai Digitális Média Laboratórium) megalapításában, ahol 1996 óta programkoordinátorként dolgozik. Ő irányítja a magas frekvenciájú globális rádióhálózat kialakításával foglalkozó Insular Technologies projektet, és a taktikus médiával, művészettel és tudománnyal foglalkozó Makrolab projektet (1997-2007). 1999 óta ő a parabolikus művészeti/tudományos repülések repülésirányítója, a moszkvai Yuri Gagarin Cosmonaut Training Centre-rel (Jurij Gagarin Űrhajóképző Központ) és a Microgravity Interdisciplinary Research Consortiummal (Komplex Mikrogravitációs Kutatói Konzorcium) közösen. 1999 óta a Projekt Atol a producere a Noordung Theatre munkáinak. 2003-ban ő felügyelte a Transhub-01/Mobilatorij elnevezésű, mozgatható médialaboratórium - médiaműveltségi projektet.

Munkáit számos neves nemzetközi kiállításon és találkozón mutatták be: többek között a documenta X-en Kasselben, a második Johannesburg Biennálén, az Ars Electronicán, a szülői Media Cityn, a Gwangju Biennálén, a Manifestán, a Velencei Biennálén, az ISEA-n, a DEAF-on, a Transmedialén.

Számos díjat nyert, többek között a Művészet- és Médiatechnológiai Központ (ZKM) Medienkunst díját 2000-ben, a Carsten Nicolai-jal közösen készített Polar című munkájáért a Golden Nica díjat 2001-ben, a Makrolab projektért az Unesco Digital Media Art Award-ját 2007-ben és a Preseren Foundation Prize-t, szintén a Makrolab-ért.

Jelenleg a komplex tudományok professzora a Santa Barbara-i Kaliforniai Egyetemen és a Projekt Atol igazgatója, ahol elindította az rx:tx zenei kiadót. 2005-től ő irányítja az Interpolar Transnational Art Science Constellation (Sarkközi Transznacionális Művészeti Tudományos Konstelláció) égisze alatt futó tervezői és felhasználói projektet, melynek célja az északi és déli sarkköri művészeti/tudományos kutatás mobil lakhelyeinek végső megtervezése.

Marjane Satrapi

Marjane Satrapi francia író 1969-ben született Iránban. Gyermekkorát Teheránban töltötte, az ottani francia gimnázium növendéke volt. 1983-ban szülei Bécsbe menekítették a Khomeini-rezsim elől. A középiskolát ott fejezte be, de a főiskolára visszatért Teheránba. A Képzőművészeti Főiskolán szerzett Master fokozatot vizuális kommunikáció szakon, majd Franciaországba, Strasbourg-ba költözött. Jelenleg Párizsban él, gyermekkönyveket ír és illusztrál.

Karrierje akkor lendült neki, mikor megismerkedett David B. francia képregény-művésszel; Satrapi az övéhez hasonló stílust alakított ki. Persepolis és Persepolis2 című képes regényeivel tett szert világhírnévre; ezekben iráni gyermekkorát és európai ifjúságát írja le. A Persepolisből azután animációs film készült, mely 2007-ben a Cannes-i Filmfesztiválon debütált és a zsűri különdíját kapta.

Az Év európai nagykövetei

Jordi Savall

Jordi Savall napjaink zenei világának kivételes figurája, nemzedékének egyik legsokoldalúbb tehetsége. Előadóként, tanárként, kutatóként és új projektek megvalósítójaként zenei és kulturális szempontból is fontos szerepet játszik a történelmi zene jelenlegi újjászületésében. Több mint 30 éve kutatja elkötelezetten az elfeledett zenei kincseket. Jordi Savall a viola da gamba révén és Monsterrat Figueras-szal alapított három zenekara - Hespèrion XXI, La Capella Reial de Catalunya és Le Concert des Nations- által a szépség és az érzelmek új dimenzióiba vezeti a zenekedvelők millióit, közelebb hozva számukra a viola da gamba és a régen feledésbe merült zenék világát.

Savall a középkori zene elkötelezett nagykövete. Évente több mint 160 koncertet ad, eddig 160 CD-je jelent meg. 1998-ban megalapította Alia Vox nevű kiadóját, mellyel évente 6 felvételt készítenek. Filmzenét írt Alain Corneau „Tous les Matins du Monde” (Minden reggel) című filmjéhez, mellyel megnyerte a legjobb filmzenéért járó César-díjat. Mindemellett oktatóként is dolgozik. Szeretné megváltoztatni a középkori zenéhez való elitista hozzáállást: neki is köszönhető, hogy ezt a stílust egyre többen és egyre fiatalabbak is hallgatják.

Fazil Say

Fazil Say 1970-ben született Törökországban. Az ankarai állami konzervatóriumban tanult zongorázni és zenét szerezni. 1987-ben ösztöndíjat nyert a düsseldorfi Robert Schumann Intézetbe. 1992 és 1995 között Berlinbe költözött, és a Berlini Konzervatóriumban tanult. Karrierje kezdetétől fogva olyan világhírű zenekarokkal játszott együtt, mint a New York-i Filharmonikusok, az Izraeli Filharmonikusok, a Baltimore Symphony, a Szentpétervári Filharmonikusok, a BBC Philharmonic és az Orchestre National de France. Számos közismert fesztiválon is szerepelt, például a Salzburgi Fesztiválon, a Montreux-i Jazzfesztiválon és a Harrod's Piano Series-en, Londonban. Nemzetközi hírű zeneszerzőként és zongoraművészként számos különböző eseményen szerepelt, több albumot készített, és saját zenedarabokat szerzett.

Marija Šerifović

Marija Šerifović 1984-ben született Szerbiában. Gyermekkorától arra álmódott, hogy egyszer a zene világában fog tevékenykedni. Mariját átjárja a zene, hiszen családja több generációra visszamenőleg a zene odaadó híve volt.

Marija először 12 éves korában lépett színpadra, de csak 2003-ban tudta kiadni első szólóalbumát, a „Naj, najbolja”-t („Egyszerűen a legjobb”). Ugyanebben az évben a „Gorka cokolada” („Keserű csokoládé”) című dalával részt vett a Budva fesztiválon, majd 2004-ben a „Bol do ludila” („Elviselhetetlen fájdalom”) című dallal lépett fel ugyanott, és első helyezést ért el.

A 2007-es Eurovíziós Dalfesztivál megnyerésével Marija Šerifović több millió európai emlékezetébe véste be hangját és arcát.